

مرکز تحقیقات اسلامی

اصفهان

گامی

عمران
علیه السلام

www.ghaemiyeh.com
www.ghaemiyeh.org
www.ghaemiyeh.net
www.ghaemiyeh.ir

اسماعیل محمدی کرمانشاهی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

چهل حدیث پدر

نویسنده:

اسماعیل محمدی کرمانشاهی

ناشر چاپی:

زائر - آستانه مقدسه قم

ناشر دیجیتال:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵	فهرست
۷	چهل حدیث پدر
۷	مشخصات کتاب
۷	اشاره
۹	فهرست مطالب
۱۲	مقدمه الناشر
۲۰	۱. حقوق پدر بر فرزند
۲۱	۲. نگاه پدر به فرزند
۲۲	۳. حقوق متقابل پدر و فرزند
۲۴	۴. سه حق فرزند بر پدر
۲۵	۵. حقوق فرزندان بر پدر
۲۶	۶. نگاه محبت آمیز به فرزند
۲۷	۷. شباهت به پدر
۲۸	۸. دعاهایی که رد نمی شود
۲۹	۹. پدران امت اسلامی
۳۰	۱۰. اجابت دعای پدر
۳۱	۱۱. نفرین پدر
۳۲	۱۲. دعاهای مستجاب
۳۳	۱۳. اثر نیکی به فرزند
۳۴	۱۴. یاری بر نیکوکاری
۳۵	۱۵. نیکی به پدر پس از مادر
۳۶	۱۶. آموزش فرزندان
۳۷	۱۷. هشدار به پدران و فرزندان
۳۸	۱۸. آثار دوستی پدران

۳۹	۱۹. حق پدر بر فرزند
۴۰	۲۰. حق فرزند بر پدر
۴۱	۲۱. بهترین ارث پدران
۴۲	۲۲. نیکی نخست پدر
۴۳	۲۳. ایستادن به احترام پدر
۴۴	۲۴. شیوه امام حسن و امام حسین علیهما السلام
۴۵	۲۵. احترام پدر در هر حال
۴۶	۲۶. حق پدر بر فرزند
۴۸	۲۷. حق فرزند بر پدر
۵۰	۲۸. بی احترامی به پدر
۵۱	۲۹. یاری شدن پدر دختر
۵۲	۳۰. تأثیر پدران صالح
۵۳	۳۱. تفسیر احسان به والدین
۵۴	۳۲. عاقبت کشمکش با پدر
۵۵	۳۳. نیکی به پدران
۵۶	۳۴. خدمت به پدر
۵۷	۳۵. اثر زیاد دوست داشتن پدر
۵۸	۳۶. کراهت ورود پدر در قبر
۵۹	۳۷. دعای پدر همانند دعای نبی
۶۰	۳۸. حق پدری علی علیه السلام
۶۱	۳۹. مرگ پدر
۶۲	۴۰. بزرگترین واجب
۶۳	منابع
۶۶	درباره مرکز

چهل حدیث پدر

مشخصات کتاب

عنوان و نام پدیدآور: چهل حدیث پدر/به اهتمام اسماعیل محمدی کرمانشاهی.

مشخصات نشر: قم: زائر، آستانه مقدسه، ۱۳۸۹.

مشخصات ظاهری: ۵۹ص.

فروست: انتشارات زائر؛ ۱۶۳.

وضعیت فهرست نویسی: در انتظار فهرست نویسی (اطلاعات ثبت)

یادداشت: چاپ دوم: ۱۳۸۹.

موضوع: داستان های اخلاقی -- قرن ۱۴.

موضوع: احادیث شیعه -- قرن ۱۴

رده بندی کنگره: BP۱۴۳/۹/ص۶۶ پ۴ ۱۳۹۲

رده بندی دیویی: ۲۹۷/۲۱۸

ص: ۱

اشاره

فهرست مطالب

فهرست مطالب

مقدمه ناشر ۵۰۰۰

۱. حقوق پدر بر فرزند ۱۳۰۰۰

۲. نگاه پدر به فرزند ۱۴۰۰۰

۳. حقوق متقابل پدر و فرزند ۱۵۰۰۰

۴. سه حق فرزند بر پدر ۱۷۰۰۰

۵. حقوق فرزندان بر پدر ۱۸۰۰۰

۶. نگاه محبت آمیز به فرزند ۱۹۰۰۰

۷. شباهت به پدر ۲۰۰۰۰

۸. دعاهایی که رد نمی شود ۲۱۰۰۰

۹. پدران امت اسلامی ۲۲۰۰۰

۱۰. اجابت دعای پدر ۲۳۰۰۰

۱۱. نفرین پدر ۲۴۰۰۰

۱۲. دعاهای مستجاب ۲۵۰۰۰

ص: ۳

- ۱۳ . اثر نیکی به فرزند ... ۲۶
- ۱۴ . یاری بر نیکوکاری ... ۲۷
- ۱۵ . نیکی به پدر پس از مادر ... ۲۸
- ۱۶ . آموزش فرزندان ... ۲۹
- ۱۷ . هشدار به پدران و فرزندان ... ۳۰
- ۱۸ . آثار دوستی پدران ... ۳۱
- ۱۹ . حق پدر بر فرزند ... ۳۲
- ۲۰ . حق فرزند بر پدر ... ۳۳
- ۲۱ . بهترین ارث پدران ... ۳۴
- ۲۲ . نیکی نخست پدر ... ۳۵
- ۲۳ . ایستادن به احترام پدر ... ۳۶
- ۲۴ . شیوه امام حسن و امام حسین علیهماالسلام ... ۳۷
- ۲۵ . احترام پدر در هر حال ... ۳۸
- ۲۶ . حق پدر بر فرزند ... ۳۹
- ۲۷ . حق فرزند بر پدر ... ۴۱
- ۲۸ . بی احترامی به پدر ... ۴۳

۲۹ . یاری شدن پدر دختر ... ۴۴

۳۰ . تأثیر پدران صالح ... ۴۵

۳۱ . تفسیر احسان به والدین ... ۴۶

۳۲ . عاقبت کشمکش با پدر ... ۴۷

۳۳ . نیکی به پدران ... ۴۸

۳۴ . خدمت به پدر ... ۴۹

۳۵ . اثر زیاد دوست داشتن پدر ... ۵۰

۳۶ . کراهت ورود پدر در قبر ... ۵۱

۳۷ . دعای پدر همانند دعای نبی ... ۵۲

۳۸ . حق پدری علی علیه السلام ... ۵۳

۳۹ . مرگ پدر ... ۵۴

۴۰ . بزرگترین واجب ... ۵۵

منابع ... ۵۶

ص: ۵

سخن شما اهل بیت، نور است.

زیارت جامعه کبیره

بر آستان احادیث اهل بیت ، عقل خضوع می کند دل خشوع می یابد و روح سیراب می شود . احادیث نورانی ائمه اطهار ، منشوری است که حکمت های قدسی و معارف ناب الهی را بر دل ها و عقل ها می تاباند . گلشنی روح پرور و گنجینه ای گرانبها و سرمایه ای پایان ناپذیر است .

امام باقر علیه السلام فرمود :

ص: ۶

شَرِّقًا أَوْ غَرْبًا ، فَلَا تَجِدَانِ عِلْمًا صَحِيحًا إِلَّا شَيْئًا خَرَجَ مِنْ عِنْدِنَا أَهْلِ الْبَيْتِ؛ (۱)

به شرق و غرب جهان بروید ، هیچ دانش صحیحی نخواهید یافت ، مگر آن که از ما خاندان پیامبر صادر شده است .

همواره مدیون راویان ، محدثان و عالمان گذشته شیعه ایم که با دقت و درایت و مسئولیت شناسی ، سخنان نورانی پیشوایان معصوم را ثبت و ضبط کرده و به عنوان «میراث اهل بیت» به نسل های بعدی سپرده اند .

احادیث اهل بیت علیهم السلام آنگونه که خودشان فرموده اند ، «نور» است .

مجموعه های حدیثی ، دانشکده های صامت اما جاویدان امامان شیعه است که بشریّت را آموزش غیر حضوری می دهد و خرسندیم که ما میراث دار این علوم و معارفیم . برای پیمودن راه صحیح زندگی و

ص: ۷

۱-۱ . الکافی ، کلینی ، ج ۱ ، ص ۳۹۹ .

رهایی از حیرت ها و ضلالت ها و کج راهه ها ، نیازمند این احادیثیم که «چراغ راه» و هدایت گر اندیشه ها و صفابخش دل ها و جان ها است .

روایات پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و اهل بیت او ، هم در عرصه مباحث اعتقادی برای ما «حجّت» است ، هم در قلمرو فقه و تبیین احکام شرع و حلال و حرام الهی سند و پشتوانه است ، هم در موضوعات اخلاقی ، تربیتی ، تهذیب نفس ، پند و موعظه ، سرشار از حکمت و بینش و هدایت است و اگر مردم با احادیث نورانی خاندان عصمت و طهارت آشنا شوند ، دل در گرو محبت و اطاعت آنان می نهند، همانگونه که حضرت رضا علیه السلام فرمود: **إِنَّ النَّاسَ لَوْ عَلِمُوا مَحَاسِنَ كَلَامِنَا لَاتَّبَعُونَا؛(۱)**

اگر مردم خوبی ها و زیبایی های سخن ما را بدانند ، از

ص: ۸

۱- ۱. بحار الانوار، ج ۲، ص ۳۰، ح ۱۳ .

ما پیروی می کنند .

بر این اساس ، آموختن ، نوشتن ، بیان ، نشر ، شرح و تبیین ، حفظ و تعلّم احادیث اهل بیت ، کاری است ارزشمند و در راستای حفظ و گسترش فرهنگ اهل بیت علیهم السلام .

کتاب حدیثی شیعه ، همچون دریایی عمیق و موج پر از گهرهای نفیس است . برای بهره گیری از ذخایر این اقیانوس ژرف و پر گهر ، باید به غوّاصی در دل آن پرداخت و لؤلؤ و مرجان هایی به دست آورد و به نسل امروز و مشتاقان عرضه کرد .

«چهل حدیث نویسی» ، یکی از گام های ارزشمند در نشر و تشریح احادیث عترت پاک نبوی است که عالمان از دیرباز به آن مبادرت می ورزیدند و جامعه را از معنویت آثار اهل بیت بهره مند می ساختند . اینکه امامان فرموده اند : هر کس چهل حدیث از احادیث ما را حفظ کند ، در روز قیامت فقیه و دین شناس

ص: ۹

برانگیخته می شود ، هم پشوانه چنین حرکت علمی و فرهنگی است ، هم ما را به ضرورت حفظ احادیث آنان آگاه می کند .
چه حفظ به معنای به حافظه سپردن باشد ، چه ثبت و ضبط و جلوگیری از فراموش شدن و از بین رفتن باشد و چه به معنای
حفظ در عمل . به هر حال ، تشویقی است برای رویکرد به معارف اهل بیت که در کلمات نورانی آنان نهفته است .

امروز ، نیاز جامعه به آشنایی با فرهنگ ناب اهل بیت ، بیش از هر زمان احساس می شود . عطش و استقبالی هم که مردم از
خود نشان می دهند ، ضرورت ارائه و عرضه کلمات خاندان عصمت را در قالبی روان ، سهل الوصول و متناسب با اقشار
مختلف علاقه مند ، روشن تر نشان می دهد و به همین دلیل ، مراکز و مؤسسات و اشخاصی به نشر «چهل حدیث» می پردازند

آستانه مقدسه حضرت معصومه علیهاالسلام نیز به عنوان

ص: ۱۰

یک حرکت فرهنگی در راه نشر احادیث پیشوایان دین و ترویج معارف عترت ، اقدام به چاپ این سلسله از چهل حدیث های موضوعی کرده است . موضوعات ، ابتدا در کمیته ای تعیین ، سپس به محققان و مؤلفان سفارش داده شده تا به گردآوری و تدوین چهل حدیث پیرامون موضوعات برگزیده پردازند . سعی شده است اغلب موضوعات ، اخلاقی ، تربیتی ، کاربردی و معارفی باشد . تا چه قبول افتد و چه در نظر آید .

* * *

اما جزوه حاضر

حق شناسی و نعمت شناسی ، نشانه معرفت و خردمندی انسان است .

«پدر» حق بزرگی بر فرزند دارد . قرآن کریم توصیه می فرماید که به پدر و مادر نیکی کنید و به شایستگی با آنان صحبت کنید و ارزش این نعمت را بدانید .

در متون دینی و توصیه های پیشوایان معصوم علیه السلام ،

ص: ۱۱

بر شناخت حق پدر و احترام و قدردانی نسبت به او توصیه شده است . روز میلاد حضرت علی علیه السلام در کشور ما به عنوان «روز پدر» نامگذاری شده چرا که او یک پدر نمونه و سرمشق همه پدران است . پیامبر خدا صلی الله علیه و آله نیز فرموده است که : من و علی ، پدران این امت هستیم .

جزوه حاضر ، حاصل تلاش فاضل گرامی حجه الاسلام جناب آقای اسماعیل محمدی کرمانشاهی است که از لایحه لای احادیث نورانی اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام چهل گوهر ناب و حدیث نورانی را برگزیده اند . در همین جا به جاست که از زحمات ایشان تقدیر کنیم .

امید است با آراستگی به ادب اسلامی و الهام گیری از رهنمودهای ارزشمند که در سخنان ماندگار پیامبر و عترت پاک اوست ، جامعه ای مطلوب و خانواده ای باصفا داشته باشیم و حق داران را به نحو شایسته بشناسیم و ادا کنیم .

ص: ۱۲

انتشارات زائر / آستانه مقدسه

۱۳۸۷ ش

ص: ۱۳

۱. حقوق پدر بر فرزند

امام کاظم علیه السلام :

سَأَلَ رَجُلٌ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ مَا حَقُّ الْوَالِدِ عَلَيَّ وَلَعَدِهِ قَالَ لَا يُسَمِّيهِ بِاسْمِهِ وَلَا يَمْشِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَلَا يَجْلِسُ قَبْلَهُ وَلَا يَسْتَسَبُّ لَهُ؛

مردی از رسول خدا صلی الله علیه و آله پرسید: حق پدر بر فرزندش چیست؟

فرمود: او را به نام صدا نزنند و جلوی او راه نرود و قبل از او ننشینند و او را دشنام ندهد. (۱)

ص: ۱۴

۱-۱. الکافی، ج ۲، ص ۱۵۸.

۲. نگاه پدر به فرزند

رسول خدا صلی الله علیه و آله :

نَظَرُ الْوَالِدِ إِلَى وَلَدِهِ حُبًّا لَهُ عِبَادَةٌ؛

نگاه کردن پدر به فرزندش از روی محبت عبادت است. (۱)

ص: ۱۵

۱-۱ . مستدرک الوسائل، ج ۱۵، ص ۱۷۰.

۳. حقوق متقابل پدر و فرزند

رسول خدا صلی الله علیه و آله :

يَا عَلِيُّ: حَقُّ الْوَالِدِ عَلَى وَالِدِهِ أَنْ يُحَسِّنَ اسْمَهُ وَيَضَعَهُ مَوْضِعَ صَالِحٍ. وَحَقُّ الْوَالِدِ عَلَى وَلَدِهِ أَنْ لَا يُسَيِّمَهُ بِأَسْمِهِ وَلَا يَمْشِيَ بَيْنَ يَدَيْهِ وَلَا يَجْلِسَ أَمَامَهُ وَلَا يَدْخُلَ مَعَهُ الْحَمَّامَ؛

ای علی، حق فرزند بر پدر آن است که برایش نام نیک برگزیند او را به خوبی ادب کند و او را در موقعیت مناسبی قرار دهد.

و حق پدر بر فرزند آن است که او را به نامش نخواند، پیش روی او راه نرود، جلوتر از او ننشیند و با او به

ص: ۱۶

حمام درنیاید. (۱)

ص: ۱۷

۱-۱. بحار الانوار، ج ۷۴، ص ۶۰؛ پیام پیامبر، ص ۱۲۸.

۴. سه حق فرزند بر پدر

رسول خدا صلی الله علیه و آله :

مِنْ حَقِّ الْوَالِدِ عَلَى وَالِدِهِ ثَلَاثَةٌ يُحَسِّنُ اسْمَهُ وَيُعَلِّمُهُ الْكِتَابَةَ وَيُرْوِّجُهُ إِذَا بَلَغَ؛

از حقوق فرزند بر پدرش سه چیز است ؛ نام نیکو بر او نهد و به او نوشتن بیاموزد و هنگامی که به سن بلوغ رسید برای او همسر برگزیند . [\(۱\)](#)

ص: ۱۸

۱- ۱. وسائل الشیعه، ج ۲۱، ص ۴۸۲؛ مکارم الاخلاق، ص ۲۱۸.

۵. حقوق فرزندان بر پدر

حَقُّ الْوَالِدِ عَلَى الْوَالِدَةِ إِذَا كَانَ ذَكَرًا أَنْ يَسْتَفِرَّهَ أُمُّهُ وَيَسْتَحْسِنَ اسْمَهُ وَيُعَلِّمَهُ كِتَابَ اللَّهِ وَيُطَهِّرَهُ؛

حق پسر بر پدرش این است که ؛ مادرش را احترام کند و نام او را نیکو بگذارد و کتاب خدا را به او یاد دهد و او را به پاکی پرورش دهد. (۱)

ص: ۱۹

۱-۱. الکافی، ج ۶، ص ۴۹.

۶. نگاه محبت آمیز به فرزند

رسول خدا صلی الله علیه و آله :

إِذَا نَظَرَ الْوَالِدُ إِلَى وَلَدِهِ فَسَرَّهُ كَانَ لِلْوَالِدِ عِتْقٌ نَسَمَهُ؛

هنگامی که پدری به فرزندش نظر کند و او را شادمان سازد ثواب آزاد کردن یک بنده به پدر عطا شود. (۱)

ص: ۲۰

۱-۱ . بحار الانوار، ج ۷۴، ص ۸۰؛ مستدرک الوسائل، ج ۲، ص ۶۲۶.

۷. شباهت به پدر

رسول خدا صلی الله علیه و آله :

مِنْ نِعْمَةِ اللَّهِ عَلَى الرَّجُلِ أَنْ يُشْبِهَ وَالِدَهُ؛

از نعمت های خداوند بر مرد آن است که شبیه پدرش باشد. (۱)

ص: ۲۱

۱-۱ . بحار الانوار، ج ۷۴، ص ۸۴.

۸. دعاهایی که رد نمی شود

رسول خدا صلی الله علیه و آله :

يَا عَلِيُّ: اَرْبَعَةٌ لَا تُرَدُّ لَهُمْ دَعْوَةٌ؛ اِمَامٌ عَادِلٌ وَّ وَالِدٌ لَوْلَدِهِ وَّ الرَّجُلُ يَدْعُو لِاِخِيهِ بِظَهْرِ الْعَيْبِ وَّ الْمَظْلُومُ؛

ای علی: چهار نفرند که هیچ دعایی از آنان رد نمی شود: دعای پیشوای دادگر و دعای پدر برای فرزند و دعای شخصی که در غیاب برادر مسلمانش برای او دعا می کند و دعای ستمدیده. (۱)

ص: ۲۲

۱-۱. من لایحضره الفقیه، ج ۴، ص ۳۵۲؛ پیام پیامبر، ص ۱۶.

٩. پدران امت اسلامی

رسول خدا صلی الله علیه و آله :

أَنَا وَ عَلِيٌّ أَبَوَا هَذِهِ الْأُمَّةِ؛

من و علی پدران این امت هستیم. (١)

ص: ٢٣

١-١ . البرهان فی تفسیر القرآن ، السید هاشم الحسینی البحرانی ، ج ٢ ، ص ٧٧ ، قم ، مؤسسه البعثه .

۱۰. اجابت دعای پدر

رسول خدا صلی الله علیه و آله :

إِيَّاكُمْ وَ دَعْوَةَ الْوَالِدِ فَإِنَّهَا تُرْفَعُ فَوْقَ السَّحَابِ حَتَّى يَنْظُرَ اللَّهُ تَعَالَى إِلَيْهَا، فَيَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى اِرْفَعُوهَا إِلَيَّ حَتَّى أُسْتَجِيبَ لَهَا؛

از دعا (و نفرین) پدر بر حذر باشید زیرا که آن بالا می رود بالاتر از ابرها تا آن جا که خداوند بدان نظر می کند. پس خداوند می فرماید: آن را بالا آورید به سوی من تا آنکه آن را اجابت کنم. (۱)

ص: ۲۴

۱- ۱. بحار الانوار، ج ۷۴، ص ۸۴، مستدرک الوسائل، ج ۵، ص ۲۵۵.

۱۱. نفرین پدر

رسول خدا صلی الله علیه و آله :

إِيَّاكُمْ وَ دَعْوَةَ الْوَالِدِ فَإِنَّهَا أَحَدٌ مِنَ السَّيْفِ؛

بپرهیزید از نفرین پدر، زیرا که از شمشیر بُرنده تر است. (۱)

ص: ۲۵

۱-۱. الکافی، ج ۲، ص ۵۰۹؛ بحار الانوار، ج ۷۴، ص ۸۴.

۱۲. دعاهای مستجاب

رسول خدا صلی الله علیه و آله :

ثَلَاثُ دَعَوَاتٍ مُسْتَجَابَاتٌ لَا شَكَّ فِيهِنَّ: دَعْوَةُ الْمَظْلُومِ وَ دَعْوَةُ الْمُسَافِرِ وَ دَعْوَةُ الْوَالِدِ عَلَى وَلَدِهِ؛

سه دعا بدون شک مستجاب می شود: دعای مظلوم و دعای مسافر و دعای پدر بر فرزندش. (۱)

ص: ۲۶

۱-۱ . بحار الانوار، ج ۷۴، ص ۸۴.

۱۳. اثر نیکی به فرزند

رسول الله صلى الله عليه و آله :

بِرُّ الرَّجُلِ بِوَالِدِهِ بِرُّهُ بِوَالِدِهِ؛

نیکی کردن پدر به فرزندش ، نیکی کردن در حق پدرش است. (۱)

ص: ۲۷

۱-۱ . پیام پیامبر، ص ۷۶. من لایحضره الفقیه ، ج ۳ ، ص ۴۸۳ روایتی به همین مضمون به نقل از امام صادق علیه السلام .

۱۴. یاری بر نیکوکاری

رسول خدا صلی الله علیه و آله :

رَحِمَ اللَّهُ وَالِدَا أَعَانَ وَلَدَهُ عَلَى الْبِرِّ؛

پدری که فرزندش را بر کارهای نیک یاری می کند مورد رحمت خداوند قرار می گیرد. (۱)

ص: ۲۸

۱-۱ . بحارالانوار، ج ۷۴، ص ۷۷، مستدرک الوسائل ، ج ۱۵ ، ص ۱۶۸ .

۱۵. نیکی به پدر پس از مادر

امام صادق علیه السلام :

جاءَ رَجُلٌ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللهِ مَنْ أَبْرُّ؟ قَالَ: أُمَّكَ قَالَ: ثُمَّ مَنْ؟ قَالَ: أُمَّكَ قَالَ: ثُمَّ مَنْ؟ قَالَ: أُمَّكَ ، قَالَ: ثُمَّ مَنْ؟ قَالَ: أَبَاكَ؛

مردی خدمت پیامبر رسید و گفت ای رسول خدا به چه کسی نیکی کنم؟ فرمود: مادرت.

دوباره گفت: بعد به چه کسی؟ فرمود: مادرت.

باز هم گفت: بعد به چه کسی؟ فرمود: مادرت.

گفت: دیگر چه کسی؟ فرمود: پدرت. (۱)

ص: ۲۹

۱۶. آموزش فرزندان

رسول خدا صلی الله علیه و آله :

عَلِّمُوا أَوْلَادَكُمْ السَّبَّاحَةَ وَالرَّمَايَةَ؛

به فرزندانان شنا و تیراندازی بیاموزید. (۱)

ص: ۳۰

۱-۱. الکافی، ج ۶، ص ۴۷. پیام پیامبر، ص ۷۹۲.

۱۷. هشدار به پدران و فرزندان

رسول خدا صلی الله علیه و آله :

أَلَا لَا يَجْنِي جَانِ الْأَعْلَى نَفْسِهِ وَلَا يَجْنِي وَالِدُ عَلِيٍّ وَلَا يَجْنِي وَلَدُ عَلِيٍّ وَالِدِهِ؛

آگاه شوید کسی مرتکب جنایتی نمی شود مگر آن که به زیان خود اوست و نباید هیچ پدری بر فرزندش و نه فرزندی بر پدرش جنایتی روا دارد. (۱)

ص: ۳۱

۱-۱ . پیام پیامبر ، ص ۱۰۵ .

۱۸. آثار دوستی پدران

امیر مؤمنان علی علیه السلام :

مَوَدَّةُ الْآبَاءِ قَرَابَةٌ بَيْنَ الْأَبْنَاءِ؛

دوستی پدران خویشاوندی بین فرزندان به شمار می آید. (۱)

ص: ۳۲

۱-۱. نهج البلاغه ، حکمت ۳۰۸.

۱۹. حق پدر بر فرزند

امیر مؤمنان علی علیه السلام :

حَقُّ الْوَالِدِ عَلَى الْوَلَدِ أَنْ يُطِيعَهُ فِي كُلِّ شَيْءٍ إِلَّا فِي مَعْصِيَةِ اللَّهِ؛

حق پدر بر فرزند آن است که فرمان او را در تمام امور _ غیر از نافرمانی خداوند _ اطاعت کند. (۱)

ص: ۳۳

۱-۱ . نهج البلاغه، حکمت ۳۹۹.

۲۰. حق فرزند بر پدر

امیر مؤمنان علی علیه السلام :

حَقُّ الْوَالِدِ عَلَى الْوَالِدِ أَنْ يُحَسِّنَ اسْمَهُ وَيُحَسِّنَ أَدَبَهُ وَيُعَلِّمَهُ الْقُرْآنَ؛

حق فرزند بر پدر آن است که بر او نام نیکو نهد و او را خوب تربیت کند و به او قرآن بیاموزد. (۱)

ص: ۳۴

۱-۱. نهج البلاغه، حکمت ۳۹۹.

۲۱. بهترین ارث پدران

امام صادق علیه السلام :

إِنَّ خَيْرَ مَا وَرَّثَ الْآبَاءُ لِأَبْنَائِهِمُ الْأَدَبُ؛

بهترین ارثی که پدران برای فرزندان‌شان باقی می‌گذارند، ادب است. (۱)

ص: ۳۵

۱-۱. الکافی، ج ۸، ص ۱۵۰. رک: غرر الحکم، ص ۳۹۳.

۲۲. نیکی نخست پدر

عن ابی الحسن علیه السلام قال:

أَوَّلُ مَا يَبْرُؤُ الرَّجُلُ وَلَدَهُ أَنْ يُسَمِّيَهُ بِاسْمِ حَسَنِ فَلْيُحْسِنِ أَحَدُكُمْ اسْمَ وَلَدِهِ ؛

نیکی نخست پدر به فرزند خود، این است که او را به نام خوبی نامگذاری کند. پس اسم خوبی روی فرزند خود بگذارید. (۱)

ص: ۳۶

۱-۱. الکافی؛ ج ۶، ص ۲۱.

۲۳. ایستادن به احترام پدر

امیر مؤمنان علی علیه السلام :

ثَلَاثٌ لَا يُسْتَحْيَى مِنْهُنَّ: خِدْمَةُ الرَّجُلِ ضَيْفَهُ وَ قِيَامُهُ عَنِ مَجْلِسِهِ لِأَبِيهِ وَ مُعَلِّمِهِ وَ طَلَبُ الْحَقِّ وَ إِنْ قَلَّ؛

سه چیز است که نباید از آن شرم کرد: خدمت کردن مرد به مهمانش و برخاستن از جایش به احترام پدر و معلمش و مطالبه حق گر چه کم باشد. (۱)

ص: ۳۷

۱- ۱. غرر الحکم و دررالکلم (برگزیده فارسی)، ص ۴۷، (ح ۶۴۴۴)، مستدرک الوسائل، ج ۱۶، ص ۲۶۰.

۲۴. شیوه امام حسن و امام حسین علیهما السلام

امیر مؤمنان علی علیه السلام :

كَانَ الْحَسَنُ فِي حَيَاةِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ يَدْعُونِي أَبَا الْحُسَيْنِ وَكَانَ الْحُسَيْنُ يَدْعُونِي أَبَا الْحَسَنِ وَيدعوانِ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ أَبَاهُمَا، فَلَمَّا تَوَفَّى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ دَعَوَانِي بِأَيِّهِمَا؛

حسن در زمان زندگی رسول خدا صلی الله علیه و آله مرا ابالحسین صدا می کرد و حسین مرا ابالحسن می خواند و هر دو رسول خدا صلی الله علیه و آله را پدر صدا می زدند. پس از آن که رسول خدا از دنیا رفت مرا پدر می خواندند. (۱)

ص: ۳۸

۱-۱. فرهنگ جامع سخنان امام حسین علیه السلام ، ص ۵۷.

۲۵. احترام پدر در هر حال

امیر مؤمنان علی علیه السلام :

أَكْرَمَ ضَيْفِكَ وَإِنْ كَانَ حَقِيرًا وَقُمَ عَنْ مَجْلِسِكَ لِأَبِيكَ وَ مُعَلِّمِكَ وَإِنْ كُنْتَ أَمِيرًا؛

مهمانت را گرامی بدار اگر چه بی نوا باشد و به احترام پدر و معلّم از جایت برخیز اگر چه فرمانروا باشی. (۱)

ص: ۳۹

۱-۱. غررالحکم و دررالکلم (برگزیده فارسی)، ص ۳۱، (ح ۲۳۴۱).

۲۶. حق پدر بر فرزند

امام سجاد علیه السلام :

وَ أَمَا حَقُّ أَبِيكَ فَتَعَلَّمْ أَنَّهُ أَضِيْلُكَ وَ أَنَّكَ فَرْعُهُ وَ أَنَّكَ لَوْلَاهُ لَمْ تَكُنْ، فَمَهْمَا رَأَيْتَ فِي نَفْسِكَ مَا يُعْجِبُكَ، فَاعْلَمْ أَنَّ أَبَاكَ أَضِلُّ
النِّعْمَةِ عَلَيْكَ فِيهِ وَ احْمَدِ اللَّهَ - وَ أَشْكُرْهُ عَلَى قَدْرِ ذَلِكَ؛

و اما حق پدرت آن است که بدانی که او ریشه توست و تو شاخه او هستی و بدانی که اگر او نبود تو نبودی، پس هر گاه در وجود خود چیزی دیدی که دوست داشتی بدان که از پدرت داری و حمد خدای را به جا

ص: ۴۰

آور و اورا به همان اندازہ شکر کن. (۱)

ص: ۴۱

۱-۱ . تحف العقول، ص ۲۶۹ (ابی محمد الحسن بن علی بن الحسین بن شعبه الحرّانی).

امام سجاد علیه السلام :

وَ أَمَّا حَقُّ وَلَدِكَ: فَتَعَلَّمَ أَنَّهُ مِنْكَ وَ مُضَافُ إِلَيْكَ فِي عَاجِلِ الدُّنْيَا بِخَيْرِهِ وَ شَرِّهِ وَ أَنَّكَ مَسْئُولٌ عَمَّا وَلَّيْتَهُ مِنْ حُسْنِ الْأَدَبِ وَ الدَّلَالَةِ عَلَى رَبِّهِ وَ الْمَعُونَةِ لَهُ عَلَى طَاعَتِهِ فِيكَ وَ فِي نَفْسِهِ فَمُثَابٌ عَلَى ذَلِكَ وَ مُعَاقِبٌ، فَاعْمَلْ فِي أَمْرِهِ عَمَلَ الْمُتَزَيِّنِ بِحُسْنِ أَثَرِهِ عَلَيْهِ فِي عَاجِلِ الدُّنْيَا الْمَعْدُورِ إِلَى رَبِّهِ فِيمَا بَيْنَكَ وَ بَيْنَهُ بِحُسْنِ الْقِيَامِ عَلَيْهِ وَ الْأَخْذِ لَهُ مِنْهُ؛

و اما حق فرزندت؛ آن است که بدانی او از تو است و در این دنیا به تو وابسته است، خوب باشد یا بد. و تو

باید پاسخگوی سرپرستی او باشی درباره تربیت و راهنمایی او به سوی پروردگارش و یاری او به اطاعت وی درباره خودت و درباره خودش، پس بر عمل او ثواب می بری و در صورت کوتاهی کیفر خواهی دید. پس درباره او کاری کن که در دنیا اثر نیکو داشته باشد و خود را بدان بیارایی و در نزد پروردگارش نسبت به او معذور باشی به سبب سرپرستی خوبی که از او کردی و نتیجه الهی که از او گرفتی. (۱)

ص: ۴۳

۱-۱ . تحف العقول، ص ۲۶۹.

۲۸. بی احترامی به پدر

امام محمد باقر علیه السلام :

إِنَّ أَبِي نَظَرَ إِلَى رَجُلٍ وَ مَعَهُ ابْنُهُ يَمْشِي وَ الْإِبْنُ مُتَّكِيٌّ عَلَى ذِرَاعِ الْأَبِ، قَالَ: فَمَا كَلَّمَهُ أَبِي مَقْتًا لَهُ حَتَّى فَارَقَ الدُّنْيَا؛

پدرم مردی را دید که پسرش با او راه می رفت و فرزند بر شانه های پدرش [تکیه کرده بود] حضرت فرمود: پدرم از روی ناخشنودی تا زنده بود هیچگاه با او سخن نگفت. (۱)

ص: ۴۴

۱- ۱. الکافی، ج ۲، ص ۳۴۹. بحارالانوار، ج ۷۴، ص ۶۴.

۲۹. یاری شدن پدر دختر

از امام باقر یا امام صادق علیهما السلام روایت شده است:

أَذَا أَصَابَ الرَّجُلُ ابْنَهُ، بَعَثَ اللَّهُ إِلَيْهَا مَلَكًا فَأَمَرَ جَنَاحَهُ عَلَى رَأْسِهَا وَصَدْرِهَا وَقَالَ: ضَعِيفَةٌ خُلِقَتْ مِنْ ضَعْفِ الْمُنْفِقِ عَلَيْهَا مُعَانٌ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ؛

هنگامی که مردی دختردار شد، خداوند فرشته ای می فرستد و او بالش را بر سر و سینه او کشیده می گوید: ضعیفی است که از ضعف آفریده شده است، کسی که مخارج او را بپردازد تا روز قیامت یاری خواهد شد. (۱)

ص: ۴۵

۱- ۱. ثواب الاعمال و عقاب الاعمال، شیخ صدوق، ص ۴۳۵.

۳۰. تأثیر پدران صالح

امام محمد باقر علیه السلام :

يُحْفَظُ الْأَطْفَالَ بِصَلَاةِ آبَائِهِمْ؛

صلاحيت و شايستگی پدران موجب مصونیت و حفظ کودکان می گردد. (۱)

ص: ۴۶

۱-۱ . بحارالانوار، ج ۱۵، ص ۱۷۸.

۳۱. تفسیر احسان به والدین

امام صادق علیه السلام در تفسیر احسان به پدر و مادر در آیه «و بالوالدین احساناً»^(۱) فرمود: الْوَالِدَانُ رَسُوْلُ اللّٰهِ وَ عَلِيٌّ عَلَيْهِمَا السَّلَامُ ؛

منظور از پدران ؛ رسول خدا صلی الله علیه و آله و علی علیه السلام می باشد.^(۲)

ص: ۴۷

۱- ۱. نساء / ۳۶ .

۲- ۲. البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۲، ص ۷۷.

۳۲. عاقبت کشمکش با پدر

امام صادق علیه السلام :

ثَلَاثَةٌ مَنْ عَارَزَهُمْ ذَلَّ؛ الْوَالِدُ وَالسُّلْطَانُ وَالْغَرِيمُ؛

سه نفرند که هر کس با آن‌ها کشمکش کند خوار شود: پدر، حکومت و شخص بدهکار. (۱)

ص: ۴۸

۱-۱. بحارالانوار، ج ۷۴، ص ۷۱. به نقل از خصال، ج ۱، ص ۹۱.

۳۳. نیکی به پدران

امام صادق علیه السلام :

بُرُوا آبَاءَكُمْ يَبْرِكْكُمْ أَبْنَاءُكُمْ؛

به پدرانانتان نیکی کنید تا فرزندانانتان به شما نیکی کنند. (۱)

ص: ۴۹

۱- ۱. تحف العقول، ص ۳۵۹؛ غررالحکم و دررالکلم (برگزیده فارسی)، ص ۴۴، (ح ۴۴۴۸).

امام صادق علیه السلام :

إِنْ اسْتَطَعْتَ أَنْ تَلِيَ ذَلِكَ مِنْهُ فَافْعَلْ وَلَقِّمُهُ بِيَدِكَ فَإِنَّهُ جَنَّةٌ لَكَ عَدَا؛

(ابراهیم بن شعیب گفت که به امام صادق علیه السلام گفتم: همانا پدرم پیر و ناتوان شده است و من هر وقت کاری دارد او را به دوش می کشم.)

امام فرمود: اگر می توانی که آن را برای او ادامه دهی این کار را بکن و با دست خودت به او لقمه بده به درستی که بهشت فردا از آن تو خواهد بود. (۱)

ص: ۵۰

۳۵. اثر زیاد دوست داشتن پدر

امام صادق علیه السلام :

إِنَّ اللَّهَ -عَزَّوَجَلَّ- لَيَرْحَمُ الرَّجُلَ لِشِدَّةِ حُبِّهِ لَوَلَدِهِ؛

همانا پروردگار متعال پدر را به خاطر زیاد دوست داشتن فرزندش مورد رحمت قرار می دهد. (۱)

ص: ۵۱

۱-۱. من لا يحضره الفقيه، ج ۳، ص ۳۵۵.

۳۶. کراهت ورود پدر در قبر

امام صادق علیه السلام :

يَكْرَهُ لِلرَّجُلِ أَنْ يَنْزِلَ فِي قَبْرِ وَلَدِهِ؛

کراهت دارد که پدر برای دفن فرزندش در قبر او وارد شود. (۱)

ص: ۵۲

۱-۱. الکافی، ج ۳، ص ۱۹۸.

۳۷. دعای پدر همانند دعای نبی

رسول خدا صلی الله علیه و آله :

دُعَاءُ الْوَالِدِ لِوَلَدِهِ كَدُعَاءِ النَّبِيِّ لِأُمَّتِهِ؛

دعای پدر برای فرزندش همانند دعای پیامبر است برای امتش. (۱)

ص: ۵۳

۱- ۱. کنز العمال، ۳۳۱۴/۹۸/۲؛ مشکاه الانوار/ ۱۶۲.

۳۸. حق پدری علی علیه السلام

رسول خدا صلی الله علیه و آله :

حَقُّ عَلِيٍّ عَلَى هَذِهِ الْأُمَّةِ كَحَقِّ الْوَالِدِ عَلَى وَلَدِهِ؛

حق علی بر این امت همانند حق پدر بر فرزندش است. (۱)

ص: ۵۴

۱- ۱. بحار الانوار، ج ۳۶، ص ۵؛ کتاب السبعین فی فضائل امیرالمؤمنین، میر سید علی کبیر همدانی، ص ۳۹.

امیر مؤمنان علی علیه السلام :

مَوْتُ الْوَالِدِ قَاصِمَةُ الظَّهْرِ؛

مرگ پدر، پشت [آدم را] نابود می کند. (۱)

ص: ۵۵

۱-۱. غرر الحکم و درر الکلم، ح ۹۳۴۳.

۴۰. بزرگترین واجب

امیر مؤمنان علی علیه السلام :

بِرُّ الْوَالِدَيْنِ أَكْبَرُ فَرِيضَةٍ؛

نیکی به پدر و مادر، بزرگترین واجب است. (۱)

ص: ۵۶

۱-۱. غررالحکم و دررالکلم، ح ۹۳۳۹؛ مستدرک الوسائل، ج ۱۵، ص ۱۷۸.

۸۱. بحار الانوار، علامه محمد باقر مجلسی.
۸۲. البرهان فی تفسیر القرآن، السید هاشم الحسینی البحرانی.
۸۳. پیام پیامبر، بهاء الدین خزّ مشاهی .
۸۴. تحف العقول، ابن شعبه الحرّانی .
۸۵. ثواب الاعمال و عقاب الاعمال، شیخ صدوق.
۸۶. فرهنگ جامع سخنان امام حسین علیه السلام ، گروه حدیث پژوهشکده باقرالعلوم (ع).
۸۷. غررالحکم و دررالکلم، عبد الواحد آمدی .
۸۸. الکافی، محمّد بن یعقوب الكلینی .
۸۹. کنز العمال ، علاء الدین الهندی .

٩٠. مستدرک الوسائل، میرزا حسین نوری.

٩١. مکارم الاخلاق، فضل بن حسن الطبرسی .

٩٢. وسائل الشیعه، شیخ حرّ عاملی.

٩٣. من لایحضره الفقیه ، ابی جعفر الصدوق .

ص: ٥٨

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند یکسانند؟

سوره زمر / ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ. ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفاً علمی و به دور از تعصبات و جریانات اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب «مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱. بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام)
۲. تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی
۳. جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه، تبلت ها، رایانه ها و ...
۴. سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو
۵. گسترش فرهنگ عمومی مطالعه
۶. زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱. عمل بر مبنای مجوز های قانونی
۲. ارتباط با مراکز هم سو
۳. پرهیز از موازی کاری

۴. صرفا ارائه محتوای علمی

۵. ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱. چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه

۲. برگزاری مسابقات کتابخوانی

۳. تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...

۴. تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...

۵. ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com

۶. تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و...

۷. راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی

۸. طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...

۹. برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)

۱۰. برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)

۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در ۸ فرمت جهانی:

JAVA.۱

ANDROID.۲

EPUB.۳

CHM.۴

PDF.۵

HTML.۶

CHM.۷

GHB.۸

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

ANDROID.۱

IOS.۲

WINDOWS PHONE.۳

WINDOWS.۴

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

در پایان :

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه

بزرگوارانی که ما را در دستیابی به این هدف یاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادند تقدیر و تشکر می
نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان - خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آواده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی - پلاک ۱۲۹/۳۴ - طبقه
اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۰۲۱ - ۸۸۳۱۸۷۲۲

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

مرکز تحقیقات رایانگی

اصفهان

گامی

WWW

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

